

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1. szám, földszint balra.
Bérmertlen leveleket csak ismeret kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)
Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnaputáni szám 8 kr.

ARADI KÖZLÖNY.

Politikai, társadalmi és közgazdasági napi lap.

Megjelen hétlőn és ünnepek után is.
Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 12 ft
Fél évre 6 ft
Negyedévre 3 ft
Egy óra 1 ft

Vidékre postán küldve:
Egész évre 14 ft — kr.
Fél évre 7 ft — kr.
Negyed évre 3 ft — kr.
Egy óra 1 ft 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.
Százalékot nem adunk.

Hurbán.

Arad, február 24.

Van-e ki e nevet nem ismeri? Hurbán nevet szabadságharcunkban nagyon jól ismerték s szomorú nevezetességét örökül hagyták reánk, kik már csak hébe-korba hallottuk s neve csak mint egy dicstelen eszme kifejezése szerepelt előttünk.

Alljunk meg azon sirhalom felett, mely nemcsak testét, de eszméit is elfedi s vonjuk le a tanulságot azon életből, mely hetven évi sikertelenség és csalódás után, öngyilkosság által szünt meg.

E század uralkodó eszméi egyikének, a nemzetiségi eszmének rabja volt, vak, fanatikus harcsoza. Minden nemzetiségi eszmének van a maga körében bizonyos jogosultsága, a magyar állam egész története hódol e szabadelvű felfogásnak.

De etnografiai indokokból, a nyelv és szokások egyöntetűségéből, történelmi jogokat leszármaztatni nem lehet. A történelem az élet mestere. Az élet maga pedig pozitív tény, melyet nemzetiségi visszafelé okoskodással előidézni nem lehet.

A nemzetiség etnografiai fogalmát rá akarják kényszeríteni a nemzet politikai fogalmára sem az elméletben, sem a gyakorlati életben nem lehet. S ez az, a mit nemzetiségeink vagyis inkább vezéreink szereplésükkel s működésükkel folyton szem elől tévesztenek. Futnak ábrándok, kápráztató eszmék után, melyekhez nincs tartalom, nincs erkölcsi igazság. Nincs bennük tehát a valóság azon megkapó ereje, mely hódít, győz, s mely századok viharai és balsorsa között is megmarad.

A hlubokai lelkész végzete is ez volt. Futott agrémek után, a mi még nem baj, mert voltak, vannak s lesznek emberek, kiknek agyműködésük a rendszeres kerékvágásból kizökken s nem tud különbséget tenni az igazság és hazugság között. Hanem az már baj volt, hogy sikerült a nyugodt tót népet a hamis prófétának a magyar állam ellen felizgatni s harcra bírni.

Valjon mily lelkiállapotban volt a hlubokai lelkész, midőn hetven éves életének sikertelenségét annyira belátta, hogy önkézzel vetett végett életének?

Minél inkább haladt az idő, annál erősebben kellett éreznie az eszmék erejét, melyek ellen küzdeni sohasem szünet meg. Látnia kellett, hogy a hazaárulásért a büntetés őt sem kerülte el. Megvetették azok is, kik eszközül használták. Saját nyájának tagjai között becsületértés gyanúja vett, ha egymást „hurbanistá“-nak czimezték.

Látnia kellett, hogy a nemzetiségi eszme hamis fénye nem képes a tömegre varázserőt gyakorolni. Hogy e tömeg napról napra fogy. Hogy a demagog vezérek börtönbe, nem a martíromság börtönébe, hanem magán büntények okozta börtönbe kerülnek. Hogy, is a mi reájuk nézve talán nagyobb csapás, feledékenységbe merülnek s kikerül úgy szokás megemlékezni, mint hazajáró lelkekről.

Látnia kellett, hogy a gyűlölt magyar állam él és uralkodik. Nem az erőszak, nem a kényszer, hanem a jog a méltányosság fegyvereivel. Hogy a magyar állam eszméje erőteljesebb és hódítóbb mint valaha. Hogy perczről-perczre hódít ez eszme híveket épen azon táborból, melynek vezéreitől ő magukat felsorolták. Hogy saját táboruk rohamosan fogy és csökken, elfordul hamis prófétáitól.

Vereség vereséget ér. Csufos bukások követik egymást. A nagy „nemzeti hősök“-ről lefoszik a csillogó szinpad mez és előtűnik az igazság, mely következetes erejével a — hlubokai öngyilkosságra vezet.

Kivonjuk mi is e tanulságot. Vonzák ki a nemzetiségi apostolok is. Hisz csak egy kisse kell fanatizmustól való látásokat megerőltetni s már látják az idő folyását, mely kérelhetlenül elsepri és eltemeti őket.

A magyar állam nem használ kényszert ellenük, pedig erre nem csak etnikailag, hanem törvényenl fogva is jogosult. Nem használ kényszert, mert a szúrágta, korhadt fa kidől magától.

S kell e jobb bizonyíték a magyar állam szabadelvűsége, és nagylelkűsége mellett, mint hogy Hurbán hetven évig élt e birodalomban, melyett mi tartunk

fenn ezred év óta s nem ők, mi küzdünk érte és ők ellenünk, mikor mi sirtünk s jajzattunk, ők nevettek s ujongtak, — igen, hogy Harban hetven éves koráig élt itt, mint lelkész, tehát közhivatalt viselt. hatósági joggal bírt, itt a hazában, mely ellen harcolt tettel és szóval.

Okuljanak nemzeti égeink a hlubokai lelkész drámáján, mely dicstelen és sikertelen törekvések hetven éves láncozata volt. E drámán, melyben a hős mindenkitől kerülve és elhagyatva mint hazajáró lélek szerepelve, csalódások tömege után öngyilkosságban keresett menekülést s nem bírta heven őt terhelő sem a nyugodalmas halált bevárni.

Nagy elégtételünk ez nekünk, szolgáljon tanulságot a nemzetiségeknek. S lássák be, hogy a népszabítás, hamis eszmék terjesztése, igazság s törvényes rend ellen, a történelem meghamisítása mind oly erkölcstelen eszközök, melyek sikertelenségüket önmagukban hordják. Ellenben a magyar állam eszméjéhez és intézményeihez való ragaszkodás mind megadja neki azon szabadságot és kedvezményt, melyek a nemzetiségeket megilletik. S hogy a magyar állam keretében mindazon ezélokot és törekvéseket elérhetik, melyek egységükből folynak, de a melynek a magyar állam fogalmával ellentétben nem lehetnek.

Mert ha ezzel ellentétben vannak, — ott memento mori gyanánt hangzik a hlubokai lelkész, a „nagy“ Hurbán szomorú sorsa.

A pápa és a kongrua-ügy. Mint a „Pester Correspondenz“-nek Bécsből jelentik, monsignore Galimberti pápai nunciusz a magyarországi kongrua-kérdés felől behatoln informáltatta magát, hogy a pápa ö szentségeinek arról jeletést tegyen.

Az egyévi önkénteseknek családai tekintetből való elbocsátása, továbbá az egyévi önkéntes igények, — az ideiglenes felmentésre irányított felszólamlási kérelem elutasítása esetében — utólagosan leendő érvényesítése körül követendő eljárásra nézve, a honvédelmi miniszter, a os. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy mindazon esetekben melyekben egyévi önkéntesek az elbocsátást a felvételük idejében már fenállott felmentési ezim alapján

kéri, a kérvények, az első és másodfoku hatóságok véleményeivel ellátva, a honvédelmi miniszterhez terjesztendők fel: hasonlóképp miniszteri elhatározás alá terjesztendők fel az oly kérvények is, melyekben a családai tekintetből ideiglenes felmentésre irányított felszólamlási kérvényekkel elutasított, de az egyévi önkéntesi kedvezményhez megkívántató tudományos képzettséggel bíró hadkötelesek kérik az egyévi önkéntesi kedvezmény utólagos megadását. Ezen rendelkezésekkel a védőtörvényi utasítás kiegészítendő.

A megoldás.
Kiváló és igen figyelemre méltó pétervári forrásból veszi a „Pester Correspondenz“ a következőket s közöljük minden megjegyzés nélkül.

„A czár eltökélte magát, a diplomaciai akció folyamatban van. A bizalmas lépek, melyek a tulajdonképeni hivatalos diplomaciai akció részére az ut egyengetése és annak elhárítása végett tették, hogy az akció ne utközzék mindjárt kezdetben bosszantó akadályokba és csalódásokba, tökéletes sikerrel koronáztatták. Mint a Giershez érkezett sürgönyök bizonyítják, Oroszország azon lépése, melylyel a Balkán félsziget ügyével szemben tanusított szigorú tartzkodás és passzív hallgatás tantóritatban következtetéssel elfoglalt álláspontját elhagyta, hogy a berlini szerződés többi szignatáriusaival leendő meggyezés útjára lépjen, ez összes hatalmak által leplezetlen örömdetes meglepetéssel üdvözöltetett és barátságos előzékenységgel viszonzatott. Viszsa utasítás, vagy csak a kétely nyilvánítása az orosz javaslat törvényes jogosultsága felől egyetlen oldalról sem volt tapasztalható és az összes hatalmak kések egyetértő nyilatkozatokat hivatalosan is megtenni, ha Oroszország hivatalos alakban is javasolja, hogy szölitának fel Törökországot a berlini szerződést aláírt összes hatalmak nevében, miszerint mint szuverén jogat és kötelességet teljesítve, Bulgária és Kelet-Rumélia szuverain országok lakóinak adja értésükre, hogy a jelen törvényellenes kormányzati állapotnak megszűnnie és a törvényeknek s a berlini szerződés határozmányainak megfelelő rendezésnek helyet engednie kell.

A czár nem amítja magát azzal, hogy a „bolgár kérdés“ egyedül Ferdinand papirson levő elvi szakmivetésével már meg van oldva. De intézkedéseit is eszerint tette s mielőtt elhatározta volna magát az akció útjára lépni, meglontolt minden eshetőséget, melyett figyelemre kellett venni az oly kényes kérdés Oroszország érdekeinek megfelelő megoldásának megkísérlésénél. Két momentum látszik itt különösen

fontosnak, sőt éppen döntőnek: az esetleg alkalmazandó kényszerrendszabályok, és a Ferdinand helyett állítandó trónjelölt személye.

Sándor czár, kinek politikai tehetsége a világnak még több nagy meglepetést okozhat, mind a két kiemelkedő momentum teljes jelentőségét színt méltányolta és mindent előre megfontolt, hogy azoknak a képzelhető legkimerítőbb, legnyugtatóbb módon megfeleljen.

Azon kinos bizalmatlansággal szemben, melylyel a porta minden kívülről jövő szorgalmazást, hogy hatalmát a saját tributáriusai ellen fordítsa, fogad, igen valószínű, hogy az eset beálltával vonakodék a Bulgária elleni exekuczióhoz Európa mandátumát elfogadni: ezért veszi a czár kitálatasba azon esetre, hogy Bulgáriában a törvényes viszonyok helyreállítását katonai segítséggel kellene eszközölni, egy az összes szignatarius hatalmak által egyenlő kontingenssel megerősített okkupáló sereg küldését egy német tábornok parancsnoksága alatt. (Az „Aradi Közlöny“ által már jeletetett.)

S a mi a második, még fontosabb momentumot, a Ferdinand helyett a bolgároknak javaslandó jelölt személyét illeti, ha arra kerül a sor, a czár oly tromfót játszhat ki, melylyel minden kártyát üthet: csak Battenberg Sándorra, a szilviciai hősrre kell visszanyúlnia, a kizhez minden bolgár szív azonnal rohanva robanna. Battenberg végre is véreből való vér, vele első fokban rokon: a rokonok között kibékülés példa nélküli valami, még eddig nem történt meg soha? Egy fejedelmi trón visszazáradása, melytől csak a legmélyebb szívbéli bánattal válnunk meg, melyre egy magabiztos szellem, egy dics- és tettvágyó lélek összes érzelmeivel visszavágyunk, nem alkalmas ár-e a még oly mélyen megsértett büszkeség és becsnyag kiengesztelésére? És nincs ezen kívül eszköz a kiengeszteltet a hála és az érdeklőzősség szétéphetlen köteleivel fúzni az egykori ellenség s immar vérokon, barát és védő szívébe?

A tisztelőtlen és kegyetlen kívül, melyeket a czár adhat, a Romanow-ház haszoneredetű és féltéru rokonágában, valamint annak oltalma alatt álló fejedelmi családokban nagy választéka van azon gyengéd lényeknek, kik Schillerként „himmlische Rosen weben in's irdische Leben“ itt van például Alexandra görög hercegnő, született 1870-ben, és Nikitanak, a montenegrói fejedelmnek leányai, — és Battenberg Sándor még nőtlén.

A czár „végső eszköze“ egyszerű, de klasszikus, győzelmes, ellenállatlan. Es el van tökéltve a czár, alkalmazni azt.

gyon közel állva a siráshoz, tudom, hogy megérdemlem, de nem tudom elviselni.”

„Nos jól van Nora, kezdjük elbírni,“ mondá kezemet megragadva; nem fogunk arról beszélni, mily rosszul bántál egykor velem, sem arról, mily burzaszóan levert voltam — hagyjuk az elmúltakat pihenni. Midőn értesültem, hogy eljegyzésed felbojattott, úgy tettem, mint a balga muslica, visszarepültem a gyertya lángjához, szerencsémert újból megkísérltem, s midőn meghallottam, hogy itt fenn vagy, ott hagytam azonnal a választatot s feljöttem. Külömben is nagyon ügyetlenül lövöldöztem, nem voltam képes a fegyvert egyenesen tartani, mindig reád gondoltam; tehát ott hagytam barataimat Bandiporeban s eljöttem ide — újból szerencsét próbálni.”

„Tovább,“ kérék könnyek közt mosolyogva.

„Nem sokat tartottam a dolog felől, azt mondtam, s csak tegnap jöttem annak tudomására, hogy nem vagyok — a tulajva!”

„Ha szójátékokat akarok csinálni, akkor kijelentem ünnepélyesen, hogy nem akarok semmit felől tudni.”

„Jó, jó, Nora, kössünk szerződést. Én nem fogok szójátékokat használni, a lemondás nem is fog torlhemre esni, mintán ez éppen nem lékszik természetben — és te — te fel fogsz hagyni a kaczérkodással!”

„Én soha sem kaczérkodom!”

„Oh — oh! — soha?”

„Csaknem soha,“ mondám nevetve, „valóban — én azt hiszem, hogy soha sem kaczérkodom öntudattal.”

„Egy kaczér asszony valóságos szörnyeteg“ válaszolá Möriz komolyan, s mitán én azt hiszem, hogy szokatlan hajlamom van tiltókenyiségre, soha sem egyeznök.”

„Nyugtad meg magad Möriz, E tekintetben nem fogok neked gondot okozni, terrem, az érenyesség mintaképvő Janu,“

„Egykor azt mondtad, inkább meghalsz — mint hogy hozzáam nőül jöjj! jegyzé meg Möriz inceskedve.”

„Nos és mit mondasz ma? Mondj egy kedveskedő szót Nora, ha valaha egy férfi megérdemelte ezt, úgy én bizonyára megérdemlem!”

„En azt mondom — én azt mondom — azt hiszem, — meg kellene halnom, ha

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Február 24.)

A kondás.

(Falusi történet.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája —
Egy szép napon Szekeres Pista beállított egy kis falucskába, melynek Ujfalu volt a neve.
Battyája vállán lógott egy hosszú bunkóbot végén.
Szerencsét ment próbálni, s eljutott fáradtan Ujfalura, azon reményben ringatva magát, hogy csak akad valami foglalkozása ebben a savanyu időben.
Eppen tetetés volt a faluban, mikor Pista az egyetlen, tehát a fő-utcán végig bandukolt amolyogva.
Egy öreg asszonytól megkérdezte először, hogy hány óra? s akkor kislút, hogy a faluban egészen véve csak egy óra van, az is a biróé; hogy pedig az mennyit mutat, azt innen nem lehet látni, hanem el kell menni a biró lakására, vagy megvárni míg a biró ur hetese kiáll az utca közepére és elkijátja magát.
Pistának semmi hajlandósága nem volt arra, hogy megvárja azt az időt. Hanem azért az öregasszonyt el nem creaztette.
— Mondja csak asszonynénem, kit temetnek most?
— Hát azt sem tudja? — mondá az öregasszony olyanformán nézve rá, mintha nem volna tisztában a kérdező józansága felől.
— Hát már hogy tudná, mikor most jövők először ebbe a faluba. Nem ismerék én itt senkit, engem sem ismer senki.
— Hm. Az már más. Hát az öreg Szekeres János halt meg, egy gazdag ember, aki az egész falut népestül együtt megvehette volna.
— Most Pistán volt a sor.
— Hm, — dürmögé gondolkozva — Szekeres...
— Igen, igen, Szekeres János. Aztán nem volt annak senkije, egyedül él-péglé.

Pista gondolkodott.
— Hát mi lesz akkor avval a sok pénzzel, — kérde tudóve,
— Hja!... azt még senki sem tudja, mert az öreg ur a biró urnak egy pecsétes levelet adott át s meghagyta, hogy azt csak egy év múlva bontsák fel s a vagyonát addig ne bántsák, mert abban van az ő végrendelete.
Pista megköszönte szépen a tudósítást s aztán odább állt s estére szerencsére, sok fáradság után rabizták a „kondás“ hivatalát.
Ennek örömeire betért a Mósihoz egy-két félliterre.
Másnap aztán elfoglalta az állást, keserves hangokat szorítva ki a hosszú ökörszarvból.
A biró háza elé is elment: de a tiltók kiesett nyitva maradt szájából arra, a mit látott. Egy gyönyörű szőke hajn leány nyitá a kaput a jóságának, hogy az atöb-bivel együtt a legelőre menjen.
Pista elámult s a leány is esodalkozva mreszté nagy kék szeméit a legényre.
Mert hiába, biz a Pista csinos, deli fiu volt. Hollófürtei vallást verdesték s szeméi olyanok voltak, mint a sasé.
Egy darabig szótlanul néztek egymásra, aztán a leány megfordult s Pista mit tehetett egyebet, minthogy kihajította a jószágot a mezőre.
Az egész uton aztán tünődött, hogy ki lehet az a leány?
Biz az a biró uram leánya volt. Örsze. Szegény Pistának az egész nyugalma meg volt zavarva; nem tudott mátra gondolni, csak a szép Örszére s esténként elő véve furulyáját, zokogó hangon fujta el keserveit.
A biró leánya pedig ott hallgatta esténként az udvaron a szép furulyaszót s gondolkodott, hogy ki lehet az a deli leány?
Egy szép estén Szekeres Pista arra vetemedett, hogy a biró ur háza előtt kezdte el keserves nótáját, midőn hirtelen a szép leány termett előtte s izgatottan kérde tőle:
— Kicsoda kigyelmed?
Pista elbámult s alig tudott annyit kinyögni: „En vagyok a kondás.”

— Tudom, tudom — sürgeté a leány — de hogy hívják kigyelmedet?
— Szekeres Pistának... de hát te rózsám...
— En... En... én a biró leánya vagyok.
Pista elkomorodott.
— Hogy hívna?
— Örsze.
— Hm. Szép név. Hát milyen ember az apád? Goromba, jószívű?
— Oh, az apám nagyon büszke... de mennem kell, isten áldja meg kigyelmedet Szekeres István!
— Isten veled, — sóhajtá Pista... és újra megszólalt a bus furulyaszó, sokkal szívrerhatóbban.
Az idő elmúlt, s csak még két hónap kellett ahhoz, hogy egy éve legyen annak, mikor Pista a faluba jött.
Eppen vasárnap volt. Pista szép ünnepies ruhában, felpántlikázza beállított biró uramhoz, s minden habozás nélkül megkérte leányának kezét.
A biró majd lecsett székéről.
— Mit? rivallt rá, Te akard az én leányomat, te, a falu kondása, kinek még a maga betevő falatja is alig van meg...
— Dolgozni fogok! — felelt Pista, — és aztán a leánya úgy is csak engem szeret s másé nem lesz.
— Mit beszélsz?! — dühösködött a biró. — Takarodsz mindjárt ki, vagy ezt a székét vágom hozzád, te nyomorult féreg!
Pista megalázva, szegényről kipirult arcczal hagyta el a helyet, hová annyi reménylél jött.
Bujában szeretne volna magát előlni. S estére megszólalt furulyája olyan siró, zokogó hangon; mint még soha. Szívén minden keserről beleönté a dalba s gondolatai ott kalandoztak Örszénél.
Azt tudta, hogy a leány őt szereti és másé nem lesz, de mit tegyen, mikor az apja olyan kegyetlen szívű?
Szegény Pista annyira elbúsult magát, hogy alig lehetett ráismerni, olyan rosszul nézett ki s elhatározta, hogy ott-hagyja a falut s Örsze alig tudta erről lebeszélni.
Egy év elmúlt s eljött az idő, hogy a

meghalt gazdag Szekeres János végrendelete felbontassék.
Már jókor délelőtt összegyűlt a falu népe a biró háza előtt, hogy meghallja, mi-ként rendelkezett az öreg Szekeres az ő vagyonáról.
Pista is ott volt, s szemei folyvást Örszét keresték.
Végre megjelent a biró s a nép szemeláttára feltörvén a borítékot, szétbontá az összehajtott fakó papirt és olvasá:
„En, Szekeres János, Ujfalu lakosa összes vagyonomat arra hagyom, ki végrendeletem felbontásáig itt lakik és kinek neve, mint az enyém, S z e k e r e s. „Ez akaratom halálom örájában.“ stb.
Pista majd elcsúszott, mikor ezt hallá, de nem maradt rá ideje, mert a biró karongfoga és hurcolta magával szobájába s ott dicsérte égre-földre s oda ígerte neki a leányát.
Pista szépen megköszönte a biró ur jószágát: s elfejtett neki mindent és két hónap múlva három falura szóló lakodalmat tartott.
Iri Deák.

A csinos miss Neville.
(Angol regény.)
Iri Croker B. W.
Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: S. B.
III. kötet.
(81. Folytatás és vége.)
XXXI. FEJEZET.
Beresford kapitány menyaszsonya.
„Miért kértél meg másodszer is, mitán először oly rosszul viseltem magam?“
„Oh — miért követ el az ember ostoba esinyeket, miért fogsz például te nekem most egy esókot adni, mikor az ajtó tárva nyitva áll?“
„Eszemben sinos ilyesmit tenni,“ válaszolám mélyen elpirulva és sietve távozza tőle.
„Oh, valóban, nekem az egy csepp aggodalmat sem okoz,“ válaszolá nyugodtan s zavartlósággal tett követte. „Nem! most nem rablok meg mást? Nem vagy titkon eljegyzve?“
„Oh, kérék, kérék,“ könyörgőtem na-

gyon közel állva a siráshoz, tudom, hogy megérdemlem, de nem tudom elviselni.”

„Nos jól van Nora, kezdjük elbírni,“ mondá kezemet megragadva; nem fogunk arról beszélni, mily rosszul bántál egykor velem, sem arról, mily burzaszóan levert voltam — hagyjuk az elmúltakat pihenni. Midőn értesültem, hogy eljegyzésed felbojattott, úgy tettem, mint a balga muslica, visszarepültem a gyertya lángjához, szerencsémert újból megkísérltem, s midőn meghallottam, hogy itt fenn vagy, ott hagytam azonnal a választatot s feljöttem. Külömben is nagyon ügyetlenül lövöldöztem, nem voltam képes a fegyvert egyenesen tartani, mindig reád gondoltam; tehát ott hagytam barataimat Bandiporeban s eljöttem ide — újból szerencsét próbálni.”

„Tovább,“ kérék könnyek közt mosolyogva.

„Nem sokat tartottam a dolog felől, azt mondtam, s csak tegnap jöttem annak tudomására, hogy nem vagyok — a tulajva!”

„Ha szójátékokat akarok csinálni, akkor kijelentem ünnepélyesen, hogy nem akarok semmit felől tudni.”

„Jó, jó, Nora, kössünk szerződést. Én nem fogok szójátékokat használni, a lemondás nem is fog torlhemre esni, mintán ez éppen nem lékszik természetben — és te — te fel fogsz hagyni a kaczérkodással!”

„Én soha sem kaczérkodom!”

„Oh — oh! — soha?”

„Csaknem soha,“ mondám nevetve, „valóban — én azt hiszem, hogy soha sem kaczérkodom öntudattal.”

„Egy kaczér asszony valóságos szörnyeteg“ válaszolá Möriz komolyan, s mitán én azt hiszem, hogy szokatlan hajlamom van tiltókenyiségre, soha sem egyeznök.”

„Nyugtad meg magad Möriz, E tekintetben nem fogok neked gondot okozni, terrem, az érenyesség mintaképvő Janu,“

„Egykor azt mondtad, inkább meghalsz — mint hogy hozzáam nőül jöjj! jegyzé meg Möriz inceskedve.”

„Nos és mit mondasz ma? Mondj egy kedveskedő szót Nora, ha valaha egy férfi megérdemelte ezt, úgy én bizonyára megérdemlem!”

„En azt mondom — én azt mondom — azt hiszem, — meg kellene halnom, ha

Legujabb posta.

Egy francia képviselő az orosz-francia szövetségről. Clemenceau „Justice”-e Milleraud képviselő tollából cikket közöl Franciaország és Ausztria Magyarország és Oroszország közötti viszonyáról. Milleraud megjegyzi, „Revue des deux Mondes”-dal abban, hogy Ausztria-Magyarországnak meg kell tartani a független nagyhatalmi állását a közép-európai államok között, ha Franciaország nem akarja csorbítani nagyhatalmi állását. Mindennek dacára a francia pillantása nem Ausztria-Magyarországra, hanem Oroszországra irányul, s minden reményüket abba helyezték, hogy ezzel szövetségre lépjenek. Igaz, hogy az oroszok játékban Franciaország valószínűsége tromf, míg ellenben Oroszország, a francia játékban, csak kétséges kártya. De a két állam közeli és megegyezése a béke érdekében kívánatos. Csak hidegvérrel gondoljon Franciaország a saját érdekeire s óvakodjék a nagylelkű és szelven illúzióktól: mert a felébredést igen drágán fizetné meg.

Az orosz kölcsön. Brüsszelből jelentik: Az orosz kabinet a francia, német-alföldi és belga konszorciumtól, melynek élén a párisi „Comptoir d'Escompte” áll, 150 millió frankot kapott készpénzben kölcsönként. A konszorcium kijelentette Visnegradsky pénzügyminiszter előtt, hogy nagyobb kölcsönök Németországon, Belgiumban és Hollandiában való megjelzése csak akkor lehetséges, ha előbb a bolgár kérdés békésen megoldatik.

A bolgár kérdés megoldása. Pétervárról tudósítanak: Ambar az orosz lapok a bolgár kérdés megoldását illetőleg felmerült optimista hírekkel szemben kétkedő álláspontot helyezkednek, azt mégis vizsgálónak jelzik, hogy most már legalább nézetcsere folyik Bulgárián felett Pétervár és Berlin között. Az optimisták remélik, hogy Berlinben most már tökéletesen informálva vannak az orosz kívánalmak és javaslatok felől, ugyancsak Bécsben is a berlini kabinet által. Mindenesetre lehet remélni a békés megoldást, bár az általános megegyezés előtt valószínűleg némely nehézségek még legyőzendők.

Titkos nemzeti kormány Bulgáriában. Bolgár emigránsok határozottan állítják, hogy Zankov pártjának sikerült Tirnovóban „titkos nemzeti kormányt” alapítani, a mely Bulgáriában más titkos bizottságok egész sorozata felett rendelkezik és egyenesen összeköttetésben áll a Bulgárián kívül levő agitátorokkal. Nem lehetetlen azonban, hogy e hirt az emigránsok csak a kedélyek nyugtalanítása végett terjesztetik.

Távirat.

Az orosz kormány kommunikéja. — Pétervár, febr. 23. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az orosz hivatalos lap ma közlése az orosz kormány kommunikéját a bolgár kérdést illetőleg. Előrebocsátja, hogy a berlini szerződés képezi az egyedüli nemzetközi biztosítékot oly meg-

mást vennél, mondám halkan, s elfordultam a piruláson átjérendő. Alapos okaim vannak azt binni, hogy Móriczot ezen szavaim boldoggá tették. Nagyon sok mondanivaló van még az én szememben — rendkívül sok. Végre mégis eszembe jutott, hogy földünknek rajtuk kívül is van még néhány lakója, s hogy ezek között legalább egy félucrat silányul elhagyott tánczosom.

„Igazan vissza kell már térni a tánczterembe” jegyzém meg vonakodva.

„Hihetőleg est kellene tennünk, válaszolva bosszuan, de derülten tevő hozzá: „természetesen az est hátralevő részében együtt fogunk táncolni?”

„Nem, valóban arról szó sem lehet. Valamennyi tourra el vagyok ígérkezve! Ha nagyon jól fogod magad viselni, talán meg fogom engedni, hogy a szalhoz vezess — talán ezt sem,” mondám felállva s egy utolsó pillantást vetve a tükörbe.

„Van olyan eszmény, mint a milyennek képzelted?” kérde Móricz gyözedelmes mosollyal. Ezután kezét már az ajtókilincsen tartva, tévő hozzá: Nora jegyezd meg magadnak, szabadságomnak már tizenöt nap múlva vége van.”

„De könnyen kaphatsz meghosszabbítást?”

„Nem oly könnyen, mint te azt képzeled. Hallgass reám — tervem egy hónap múlva nőt lenni Egy hónap teljes en elemező töltetted megszerzésére, noha én az egész kelengyét nagy ostobaságnak tartom. De egy hónapig mégis várni akarok”, végzé szavait nagyvillásként.

„Egy hónap múlva! Miért nem mondd mindjárt, hogy holnap esküszünk? Ilyen abszurdumot még soha sem hallottam! Alig vagyunk tíz perc óta eljegyezve s már egy hónap múlva kötendő házasságról beszélés?”

„Eppen hét éve vagyunk eljegyezve, s négy hét múlva Mrs. Beresfordé lesz, a házasságodat hajthatatlanul.

„Nos egészen bizonyosan, a kiálték lélegzétvétele nélkül, én biztos vagyok —”

„En is egész biztos,” szakított félbe, miatt az ajtó kitérta, hogy ezzel a vitaközlésnek véget vessen, s így engem meg-

rázkodtatások ellen, melyek a Balkán-félsziget államainak jövőjére veszélyesek. Ezen szempontból tekintve a czári kormány a bolgár eseményeket az első fejedelemléközlésé óta. Koburg Bulgáriába való lemenetele, a hatalom erőszakos magához ragadása, ellenkezett a szerződéssel, minél fogva a kormány már akkor kijelenté, hogy Koburgot törvényesen nem ismeri el megkísérelte akkor a többi kormányokat is hasonló nyilatkozattalra indítani. Hogy vége vessék a nyugtalanító állapotoknak, az orosz kormány jelenleg is köteletségének ismerte a hatalmak nyilatkozatát kieszközölni, melynek alapján aztán a portánál előterjesztések teendők s a szultán rábírássák kijelenteni a bolgároknak, hogy Koburg nem törvényes kormányzója Bulgáriának, csak bitorlója a hatalomnak. Az orosz kormány nem tartja szükségessé eltilkolni az eljárást, melyet szilárdul el van tökéltve vetni a bolgár kérdésben. Bulgária egész létét Oroszországnak köszöni. Már csupán ezért is részvétel van iránta és elszomorodva látja a megpróbáltatásokat, melyeken Bulgáriának keresztülmennie kell. Oroszország egységeidül Bulgária javát kívánja és a bitorló eltávolítása után elégséges ha a bolgár népgondoskodand, hogy a bizalmas, jó viszony helyreállíttassék. A kormány semmiképp sem akarja megsérteni a bolgárok szabadságát, melyet nekik a berlini szerződés biztosít. Ha a bolgárok végre be fogják látni, hogy lemondaniuk kell személyes törekvéseikről és számításokról, akkor fölösleges lesz bármilyen idegen beavatkozás. Az új fejedelem megválasztása pedig szerződés szerinti feltételek alapján akada lytalanul lesz végrehajtható. Ezen elvekből kiindulva a czári kormány eleve lemondott arról, hogy Bulgáriában esetleg erőszak igénybevételevel teremtse törvényes állapotokat. Azonban a kormány a bitorló eltávolításáig eszentul is törvénytelennek tekinti az ország állapotait továbbra is fenntartja meggyőződését, hogy csakis ez állapotok megszüntetése által állhat be zavartalan általános béke.

A dunaszerdahelyi választás. — Duna-Szerdahely, febr. 23. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Mai választás Krausz Lajos, Bartal és Keglevich gróf közt, a legtöbb szavazatot kapta Krausz és Bartal; abszolút többség nem lévén, az utóbbiak közt szűkebb választás lesz.

„ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen minden nap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 ft — kr
Fél évre	6 „ —
Negyed évre	3 „ —
Egy órára	1 „ —

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 ft — kr
Fél évre	7 „ —
Negyed évre	3 „ 50
Egy órára	1 „ 20

rabolt az utolsó szótól. Az előcsarnok tömve volt, s csaknem az első ember, kire bukkanunk, Rody volt.

„Nos, ezt valóban gyönyörű magaviseletnek nevezem.” kiáltá keresztfelont karral fixirozva. „Tudod-e, hogy négy egész tour alatt voltál eltűnve, Nora, hogy valamennyi szolgáló lámpákkal keres a kertben, s hogy egy kiválgatotat része tánczosaidnak éppen a tengeret akarta lecsapoltatni.”

„Mit nem mondasz? Milyen tréfás vagy!” válaszolam feltűnő énkétséggel.

„Ah! Mit műveltél?” kérde, mintha birtelen valami eszébe jutna, „arcod után itélve egy vagyion hullhatott öledbe az égből.”

„Arezom a vagyonom!” válaszolam birtelen.

„E felől éppen nem vagyok meggyőződve, mindnyájan tudjuk, hogy Jim bátya gazdag ember és hogy — sejttem, hogy egy pillantás, melyet Móriczra vetett, mindent elárult neki, mert birtelen szünetet tartva, megragadta Móricz kezét, mondva: „segíteni akarok önnek őreg bajtárs; rendelkezésére állok mint vőfély, mint kérő, mint ünnepi szónok és mint nasznagy.”

„Valóban köszönöm” válaszolá Móricz határozottan, „az ég tudja, mitől ugrásokat tenne élnék fantáziája ezalatt. Nem, nem, köszönöm. Ezen megkísérlésére már kiismerlem egy jó barátomat a tüzéségtől, a ki valószínűleg meg fog tudni felelni ezen tisztázásuk.”

Hosszas elmaradásunk nem maradt észrevételül nagynémém és Mrs. Vane előtt sem; ez utóbbi egy sokat jelentő pillantást vetett reám, de rögtön elragadtattam egyik szerencsétlen tánczosom által.

Egy koringószünet alkalmával, volt anynyi időm, hogy nagynémémnek felébe sughatam a dolgot. Szegény, jó nagynémém, — milyen boldognak látszott! Eszrevettem, hogy Jim nagybátyám és Móricz komoly beszélgetésbe vannak merülve egy ajtó megett állva, s meg vagyok róla győződve, hogy most az egyszer nem a vadászatokról volt szó. Végre elmutt ezen este is, — sajnos nagyon hamar. A mig élek, mindig meg fogok őrizni egy édes emléket a klubbólól.

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb befűljék, inon sziveskedjenek, hogy a lap pontos expedicióját fenntartás nélkül teljesítsük.

Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Február 24. Péntek. Rom. cath naptár: Mátyás ugr. Prot. naptár: Mátyás ugr. Görög orosz naptár (február 12.) Melchius. Nap kél 6 óra 54 perczkor. Nap nyugszik 5 óra 34 perczkor.

Február 25. Román bál Aradon („Fehér-Kereszt.”)

Február 26. Az aradi önkéntes (új) tüzoltő egy-let évi közgyűlése.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Az iskolázék ülése. Arad város iskolázék tegnap délután 4 órakor tartotta meg rendes havi ülést a városháza kistermében. Sala az Gyula polgármester elnöklete alatt jelen voltak: Simay István, Schuzter Illés, Pollák Gyula, Hann Alajos, Jánossy Demjón dr., Fényes Dezső, Lukácsy Miklós, Rozsnyay Mátyás, Kerner Péter, Tiszti Lajos, Kuncz Elek, Telesku Valer, Heeger Ernő, Tarján Vilmos, Millig József, Friut Lajos, Múlek Lajos, Remetey F. Károly, Varjassy József, Robitsek Ágost, Institoris Kálmán, Péterffy Antal, Ring Lajos, Némethy Károly, Vizer Péter, Hász Sándor, Szalay Károly, Árker Kálmán, Boros Vida, Györgyösy Rudolf és Bonts Aurél jegyző. A tárgysorozat megkezdése előtt felszólalt Múlek Lajos dr. és bejelentette, hogy az iskolafelügyelő állás szervezésére vonatkozó javaslat kidogozására kiktűdött bizottság munkálatait csak a márczius havi ülésere készíthet el. Tudomásul vétetett. Olvasataktul ezután az állami leányiskola igazgatójának adassék át 100 ft bért. A kérvény mellett felszólaltak Jánossy Demjón dr., Kerner Péter, Kuncz Elek, Arka y Kálmán és Varjassy József, ellene Institoris Kálmán, Heeger Ernő stb, mire a vita végetért az iskolázék elhatározta, hogy a lakoztatlyt nem engedí át. Leiratott ezután több behajthatatlanná vált tandíjhátralék, majd tudomásul vétetett a miniszter rendelte, melyben a tanstábletek számára ajánlja a Hajnóczy-féle kézi térképeket. Szilágyin é elhunytá felett az iskolázék jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki azzal, hogy ez a megbologgult tanítónő családjáról közzölessek. Ez állás betöltése kérdésénél hosszabb vita fejlődött ki. Si may iskola felnyelvé azt ajánlotta, hogy Verner László kisegítő tanító, ki ez osztályt már hónapok óta vezeti a további tanítással bízássék meg. Varjassy József ezélszerübenek tartana, ha az állás végleg betöltetnék. Szóltak még a kérdéshez Institoris Kálmán Rozsnyay Mátyás, Sala cz Gyula, Arka y Kálmán, mire az iskolafelügyelő javaslatát elfogadtattott azzal, hogy a polgármester felhatalmaztatott, hogy szükség esetén egy új kisegítő tanítót fogadjason tel. Ifj. Kristyóry János és Záray Odón kérelmére megengedtetett, hogy haik a középiskolából a polgári iskolába iratkozhasanak át. Bejelentetett még, hogy az iskolamulasztások 8149 félnapot tesznek ki s ezután az ülés véget ért.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes üléseiről rendkívüli anyaghalmozattal lapunk holnapi számában referálunk.

Gyászrovat. Za itsek Károly buszárezredes, aradi állomásparancsnokot súlyos, fájdalmas csapás érte. Edes anyját ragadta el a halál. A szomorú gyászestéről kiadott jelentés a következő: Egbelli Za itsek Károly, ezrede, a 14. sz. cs. kir. huszárezred parancsnoka, mely fájdalommal tudtjuk, forrón szeretett edes anyjának méltóságos orbelli Za itsek Károlyné ezil. özvegyének, 1888. évi február hó 22-én, életének 77-ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét. Az elhunyt hült tetemei tegnap délután 4 és fél órakor Aradon, fűt 23. sz. a. házban beszenteltet-fek s inűt Grácia a családi sírboltba szállítottattak. Az egyházi szertartáson ott volt a teljes helyőrségi tisztikar Cronenbold ezredes váraparancsnok vezetése alatt s a 14-ik huszárezred tisztikara a szomszéd állomásokról, még Makról is.

Sorozási program gyanánt a városi tanács a következő hirdetményt bocsátotta ki: A nagyméltóságú magyar királyi honvédelmi miniszteriumnak 1850—1888 sz. a. kelt magas korrendelete értelmében az aradvárosi sorozó bizottság az üjonczállítást négy nap alatt teljesítendő pedig: e márczius 1-től hezárólag 1-ig fogja végezni: e ezélből következő napirend állapittatik meg; ugyintm márczius 1-én mindhárom korosztályból a felszólalási folyamodványok tárgyalása és az I-ső korosztály (1868) megvizsgálása; márczius 2-án az I-ső korosztályból fenmaradtok és a II. korosztály (1867) megvizsgálása; márczius 3-án a II. korosztályból fenmaradtok s a III. korosztály (1866) megvizsgálása, végre márczius 5-én a fenmaradt III. korosztály és az irásbeli munkálatok befejezése. A sorozó bizottság naponta reggeli 9 órakor kezd meg működését. Felhívattuk a helybeli születési és illetőségű vádkötelesek, hogy az említett napokon, időben a városháza földszinti termében mindenkor pontosan megjelenjenek, mert azok, kik elmaradásukat szabályszerűen nem igazolják, hadköteles-szükéveny gyanánt fognak büntettetni. A IV. korosztály (1865) az arad-velos sorozó járásában az üjonczállítással fel nem hivattik, illetve sorozás alá nem kerül. Aradon, 1888. évi február 22-én. A városi tanács.

A második felolvasás. A „Kölösey-Egyesület” mai felolvasó-estélyének tárgysorozata az előleges megállapodásokhoz képest némi változást szenved. A mennyiben Hindy Árpád lapunk felolvasó szerkesztőjének „A Journalista életből” című felolvasása után Rau ur gondokor szóját (Andante religioso, Gottermanától és Corelli Allemand oz. sonátáját) Klein Soma ur fogja zongorán kísérni. Végül Sztörényi dr. ur értekezik „A kenyér”-ről. Személyjegyek a pöntárnál 50 krejczárjával kaphatók.

Az aradi tornae egyesület disztornázása és ezzel kapcsolatban a táncostélyi f. évi márczius 10-én minden bizonynyal megtartatik. A rendező bizottság Martiny Gyula elnöklete alatt tegnap ülést tartott s a meghívottak legközelebb ki fogja bocsátani. A rendező bizottság, melynek tagjai: Martiny Gyula, dr. Blum János, Dániel Endre, Steinitzer Pál dr., Apor Gyula, Ilmann Ottó, Pálffy Pál, Mészáros László, Schwefler Győző, Radenich Miklós, Regényi Gusztáv, Nagy Sándor, Lászka Lajos, Isztray Géza, Goldfeld Jakab, Leopold Zsig, Lányi Mór, Konszky József, Meyer Rezső, Tolmányi Emil, Kozocsu Dávid, Prokopp Odón, ifj. Zombori Rónay János, Sármezey Endre, Sobwaher Izso, Kell Lipót dr. Simon Akos dr., Weisz Izidor, Munkácsy Vilmos dr., Wagner Rezső, Oláh Elemér dr., Pichler János és Bévész Adolf, mindent elkövet, hogy családias jellegű, kedélyes és feszületlen mulatságnak részveszőjének a meghívottak. A táncostélyi a Krispin-teremben tartatik s a buffett Wittman Károly jó hírv vendégül szolgálattja.

A román bátra, mely tudvalevőleg f. hó 25-én holnap este tartatik meg a „Fehér Kereszt” nagytermében; belepíti és karzatjegyek a bál napján reggeli 9 óratól kezdve a „Fehér Kereszt” 17-ik számú szobájában kaphatók.

Hirtelen halál. Résztvevő megdöbbenéssel vettük a hirt, és vette Arad egész közönsége, hogy ifj. Klein Mór könyvkezeskedő, Arad legderékabb polgárainak egyike tegnap délután fél 4 órakor birtelen halállal kimult. Még délután két órakor az üzletben szorgoskodott, majd egyszerre rosszul kezdte érezni magát Bement az üzlet melletti kis szobába, majd ismét visszatért, de már ekkor csak nehezen tudott járni. Arcszíne egészen elszápadt. Kévéssel 3 óra után összerogyott az üzletben, honnan a szomszédos szobába vitték át, a hol kiadta lelkét. Az orvosok már csak azt konstatalhatták, hogy szivszelvény érte. A szerencsétlen ember 30 év óta nem is volt beteg s szívbjaja egyáltalán nem volt. Annál meglepőbb volt a szomorú hír. Ifj. Klein Mórban egy tevékeny beestles polgárát vesztette el Arad, kinak tagadhatatlan érdemei voltak városunk művelődésének fejlesztésé körül is. Különösen a zenei életben vett tevékeny részt, s egyike volt a legkitűnőbb zenészeknek. „Maroshango k” című szerzeménye egész Aradon ömeretes. — A haláleset már tegnap a legészesebb körökben is igaz részvétet keltett.

Kisérte. Az iskolázék tegnapi ülésebe egy ódon, mindenünnen kiüldözött kísértet tolokodott be. Az iskola botja. Egy vasott roz kőlyökről volt szó, kire a tanstáblet — bizonyára igazságosan — nagyon sok vádat fel tudott hozni. És ezért a nebulóért egy csaknem órahosszu vita keletkezett, melynek folyamán többen azt kívánták, hogy a tanító vagy igazgató hatalmatassék fel arra, hogy a gyereket megverjék. Plane némelyek az iskolázék elnök kezébe akarták adni a botot. Szép is lett volna ez a határozat. A törvény ugyanis csak azt mondja, hogy a tanítónak kőrülnie kell a botbntetést, de azt bajosan rendeli, hogy az iskolázéknek erre fel kell hatalmaznia a tanítót. A vitának hála

(Véga.)

Isten vége lett. A kísértő botot szépen ketté törte az iskolázék, s mielőtt az a fucska hátán ismétlődne, beadta próbanévelésre egy másik intőzetbe.

Az aradi ipartestületbe kobelezott mészáros-iparosok ezennel felkértek, hogy az iparszakmájukat érdeklő fontos ügyben tartandó értekezletre ma, pénteken délután 3 órakor az ipartestületi ház földszinti tanácsstermében megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség

Megkérült betörő. Annak idején részletesen tudósítottuk olvasóinkat ama vakmerő betörésről, mely a fötéri Brunhuber-féle üzletbe történt. Most a betörés tetese kézkereült. Szerdán este két gépész a Gutzihr-féle gyárból jelentést tett a rendőrségnek, hogy a gőzkazánon, melyen éjjelenként egy alacsony termetű napszámos szokott hálni, egy női aranyórát találtak. A rendőrség megállapította, hogy az óra azonos azzal, mely a Brunhuber-féle üzletből eltolvajtatott. A rendőrség az illető munkást — neve Bellér István, orczfálvai illetőségű, 30 éves — reggel 3 órakor le-tartóztatta. Az illető be is vallotta, hogy a betörést ő követte el egy másik társával. Ó állott őrt, míg a másik a tulajdonképpeni bűnt tette. A rendőrség ennek kézkereítése iránt a szükséges lépéseket már megtette.

Meghívás. Az „Aradi Tornae egyesület” 1887-ik évi IX-ik rendes közgyűlést f. évi február hó 26-án a városháza emeleti kistermében d. e. 10 órakor tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai ezennel meghívattak. Napirend tárgyai: 1. A választmány évi jelentése s előterjesztése. 2. Az 1887-ik évi zárszámadás és vagyonszámla előterjesztése, valamint a számvizsgáló-bizottság évi részbeni jelentése. 3. Az 1888-ik évi költségelőirányzat megállapítása. 4. A tisztviselők, továbbá 15 választmányi tag és a számvizsgáló bizottság megvála zása. 5. Indítványok. Kelt Aradon, 1888. évi február hó 24-én. Dr. Robitsek Ágoston, egyesületi elnök. Nagy Sándor, egyesületi titkár.

A „Kölösey-Egyesület” egy évi.

(Titkári jelentés.)
(Véga.)

Az alapszabályokban emlegetett műkiállításra, melyet eddig mindig helyhiánya miatt voltunk kénytelenek mellőzni, kezd az idő feldérülni. Az iparos házzal, kél, m. pedig annak nagy termével oly hely kaphatunk, mely megengedi, hogy ily vállalatba belemenjünk. Az építés alatt magánaton előterjesztett abbéli indítványom, hogy a nagy terem falai láttassanak el fent horgokkal, melyekre alkalmaslag vasrudak lennének alkalmaszhatók, hogy ne kellésék esetleg a falat szögek beverésével rongálni, annak idején kedvező fogadtatásra talált s azok alkalmazásával oly nehézségeket sikerült legyőzni, melyeket máshol vagy csak nagy költséggel, vagy éppen nem tudnánk elhárítani. Azzal a hittel kezesgetem magamat, hogy a választmány készséggel fog kezelt nyújtani, ha előtte legközelebb egy ily, husvétkor rendezendő kiállításra vonatkozó tervzetemet előterjesztem. Ez tulajdonképpen csak az eléjett fonal felvétele lenne, mert egy időben már részletes tájékozást szereztem magamnak a kiállításhoz szükséges műveket illetőleg s akkor már néhány helyen kedvező választ is kaptam.

Az egyesület zeneészeti működéséről nagyon kevés jelenteni való van. A szakszobály a múlt évben se rendezett önálló nagyobb szabású előadást. Még csak kísérlet se történt ilyenek a rendezésére. A múlt évi jelentésbenm kilátásba helyezett előadások is elmaradtak. A matinéé alkalmával produkált 2 szám, a kisenjői estélyen és az I. felolvasási oryklubban két esetben bemutatott működések mindaz, mit megemlíthetek, melyek után csak bájánunk lehet, hogy nagyobb szabású előadások nem rendeztetnek, holott azok, a közönség teljes elismerésével találkozhatnának. mint a mily örömmel fogadta a kisbét előadásokat.

A megye területének régészeti szempontból való átvizsgálása is új stádiumba lépett. A választmány novemberi üléséből kifolyóan ártt az elnökség Lóczy Lajos dr-hoz mint a monographia egyik munkálához és Arad megye területének leg-alaposabb ismerőjéhez, hogy nyujtson segédkezett tanácsával tervezett vállalatunkhoz Lóczy a legnagyobb előkészítéssel válaszolva, kilátásba helyezte, hogy a megyei muzeum számíthat Arad megye geológiai viszonyait feltűntető teljes gyűjteményre, hogy megjelenése után azonnal küld egy geológiai és régészeti térképet. Nagyobb vállalatba ereszkedés előtt kijelölte az új-pauliai temetőt és a szemikáni magas pontot, mint a hol kevés költséggel érdekes őskori leletek lehetne bukkanni. E orzra a választmány 60 frtot vett fel a költségvetésbe, a mi magában véve nem sok, de kezdetnek, alapvetésnek elég lesz. Siker esetén fogunk majd találni munkatársakat, kik szivesen fel fogják ajánlani közreműködésüket.

Különben ez irányban már az év folytán is történt valami. A szt.-anna-kisjenői vonal építése alkalmával tudomására jutott az elnökségnek, hogy Simánd határára a vonaltal építése alkalmával őskori bányákat, csontvázakat találtak. Az alelnök és még néhányan kirándultunk az említett helyre Püchler Gyula mérnök szives kalauzolásával a szakszobályhoz az ott feltérlett kézi malomköveket, egy nagy ódon töredéket és edény töredékeket. Rövid kutatás után szaporítottuk a leletet néhány oncentál és csonteszközzel, orsófejeket és végül átvittük Püchler ertő a gyűjtőt! egész és töredék-edényeket, orsó-fejeket, kőbaltá részleteket, csontokat és egy Commodus osaszár idejéből ezút érmet. Kedves kötelességet teljesített akkor, mikor az arad-osanádi vasutak igazgatójának és Püchler urnak e helyen köszönetet mondok az egyesület nevében.

A muzeumban van 3 óskori és 3 hiányos őskori edény s több töredék, 8

REGÉNY-CSARNOK.

Szerelmes Mefistó.

— Regény egy köte ben. —
Írta: Solyom Andor
V. (10. Folyt.)

Ott játszott a rendes programját a nő zenekar, de Irén nem volt ott.
Sándor, midőn belépett, szinte látni vélte hogy a többi nők mintegy kárörvendő mosolylyal fogadják.
Nevetett Miklós is.

— Látod fiam, ma már elkéstél!
Sándor újra átengedte magát a gyamu mardosáinak s igazolva látta eljárását. Várt sokáig, hátha mégis eljő, de hiába várt. Majd felkelt az asztaltól s visszajövetelét ígérve, eltávozott. A borzasztó gyamu nem engedte nyugodni, s ő egyenesen Irén lakása felé tartott. Érezte, hogy ha most ezt a leányt itthon találja egyedül, talán siratva az ő könyörtelenségét, bánat és fájdalom között, úgy ő elfelejt mindent, leborult előtte s sirva esekölja fel a könyveket, a miket ő okozott.

E percben szinte hitt a leány ártatlanságában és úgy látta könyvezet, a mint remélt és szeretett volna látni.
Bekopogtatott, dobogó szívvel lépett kis háza, és ott meglátta, hogy Irén — nincs otthon.

Az engesztelődés enyhítő gondolata most már végkép ki volt úzva szívéből. Csaldótt, s ő nem keresett most már ényhítő magyarázatot. Végtelen fájdalom érezte, de maga előtt is elkarta ezt tagadni. A gyamu kiserítő gondolatai sorra felkeresték újra s ő szeszszorított öklökkel sziszszent fel.

— Nyomorult!
Viszszatért a vendég öbe s itt a nők megmegújuló ledérsége csak fokozta szive vad érzését. Éjjel előtt volt még mikor Miklóssal hazatértek. Egy darabig néman ment, míg Miklós hangosan fútyult a zenekar egy eltanult áriáját. Majd egyszerre kérdé:

— Igaz te Sándor hát szereted még azt a kis madarat?
— Ne beszéj róla.
— Ezt már szeretem. Hát azt hiszed, hogy ez a mai kis eltűnés az első eset?

Sándor szinte epedve várta most ezeket a vádakait, a mit Miklós is észrevett. Láta, hogy sikerült az éket elhelyeznie. Nem kérte Sándort, hogy mit beszélt a leánnyal, de lehangoztatásból észrevette, hogy az első lépés megtörtént a szakításához. Lelekéből örült, hogy sikerült a fut megmenetnie egy ledérnek hitt leánnyal, s el volt határozva, hogy folytatni fogja az aknamunkát, mert az kötelessége.

A kórház folyosóján elváltak. Sándor szobájába tért. Nyugalmat keresett.

Midőn Miklós is szobája felé haladt, a kórházi szoba megállta.
— Egy új beteg van.
— Mikor jött.
— Még az este. Radnai ural kíván beszélni.

— Nő?
— Igen.
— Megyek megnézem.

A szolgálka elvált a szobától megállta benne s az ágyban felöltözve nyugodott — Irén Zsebkendője még kezében volt s arcán még felszaradatlannal csillogott egy köny. Nemrég nyomhatta el az álom. Miklós az ágy elé lépett s megösmerte a lányt, Gunyos mosolylyal hagyta el a szobát, nem akarta megzavarni az alvót.

A szolgálka meghagyta, hogy ne szólna Radnainak semmit. A betegét ezentul is ő fogja ápolni. Aztán szobájába tért, miközben mormogá:

— Ezt is én fogom meggyógyítani!
Irén az egész délutánt ott tőlt a völgyben. Sirva bolyongott ide-oda a megtört leány és kétszeresen érezte fájni szivét, mert nem tudta, hogy mi az, a miért e fájdalmat el kell szenvednie. Tudta, hogy Sándort valaki hazugságokkal vehette körül, de ki az? Ki lehet az ő ellensége, mikor sosem bántott meg senkit. Vagy vetélytársnő? E gondolat kintza legjobban, mert éreznie kellett, hogy az ismeretlen ellenfél már is erősebb, mint ő?
Lassankint beesteledt. Ugy szerzett volna még egyszer Sándorral beszélni, és félt, hogy ez többé nem keresi fel. E gondolat hatása alatt határozta el magát, hogy bemegy a kórházba, csakhogy Sándorral találkozhassék. Hiszen beteg ő nagyon.

A felvételi irodában mellőfájdalomról panaszkodott s ezt könnyen elhíthették a sápadt, kiserített leányt. Külön szobában helyezték el, míg valamelyik orvos megvizsgálja.
A szegény leány úgy várta Sándort folyton s úgy sirt érette, hogy nem jött. A folyosón sétáló szolga néha hangos zokogást hallott ki s leicsóvalva gondola, hogy nagy beteg lehet az a szegény leány odabenn.
Késő éjjel volt már, midőn Irén elaludt, s már a kora hajnal ismét ébren találta könyek között. Számoalta a perccel a megújult reményben, hogy Sándort látni fogja s hangosan megdobbant szive, midőn végre lépteket hallott közeledni szobája felé.
Csakhamar megnyitá az ajtó s belépett Zsendery. El volt határozva, hogy a lehető legridegebben fog banni a leánnyal s ez uton is igyekszik szétépni azt a veszedelmes kapcsolatot, mely közte és Sándor között kifejlődött.

— Odalépett az ágyhoz s kérdé:
— Fajdálm vannak?
Irén nyugtalanul vizsgálta az előtte ösmertelen arcot.
— Ön az orvos ur?
— Nos természetesen.
— Én Radnai ural szeretnék beszélni!
— Minek; hát — azt hiszi lelkem, hogy a beteg válogathat az orvosok között? Ön

tagja. Legjobban kivette részét a tagok sorából az elköltözés. A múlt évben be lett jelentve 58 rendes és 1 alapító; az év elejétől eddig 14 rendes és 1 alapító tag.

A tagok közül elhaltak úv. Háaz Antalné (Bánhegyes), Lócay József, Szeller Emil, Kuncz Károly, Szakács Károly (Kis-Jenő) Béke hannaikkal!

Tartott az egyesület a múlt évben 1 rendes és egy redkivüli közgyűlést. A választmány tartott 11 ülést.

A választmányi üléseket emlegetve, önkénytelenül eszembe jut az a szárnalmas állapot, mellyel majd mindannyian küzdünk, kell, hogy választmányi ülést tarthatunk. A választmány az elnökséggel és tisztviselőkkel együtt 27 tagból áll s az alapszabályok követelik, hogy legalább négy nem tisztviselő tag legyen jelen s az ülést nem egyszer kellett elhalasztani azért, mivel a négy tag nem jelent meg.

A választmány a pénztáros előterjesztése folytán a jelen évre a következő bevételeket irányozta elő:
Készpénz van 987 frt 55 kr.
Tagdíjban várható 1100 frt — kr.
Új tagok után 60 frt — kr.
Kamat tesz 60 frt — kr.
Előadások után 400 frt — kr.
Hátralékból 100 frt — kr.
Összesen 2707 frt 55 kr.

Ezzel szemben a választmány folyó hó 17-én tartott ülésében a következő költségtérítést állapította meg:
Allandó tételek:
Monografia alap (IV. részlet) 500 frt.
Kezelési költség (a titkár és pénztáros tiszteletdíjával) 300 frt.
Népvélelési ügy 150 frt.
Könyvtár gyarapítására 300 frt.
Evkönyv 12 iv 4 20 frt 250 frt.
Rendkívüli költség 200 frt.
Házbér 160 frt.

Uj tételek:
Könyvtárnok tiszteletdíja 150 frt.
Asztásokra 60 frt.
Képzőművészet támogatására 60 frt.
Rézmetszetekre 60 frt.
Szolgadíj 60 frt.
Összesen 2250 frt.

Az újabb tételek indoklására fel kell hoznunk, hogy ha a jövő hó elejével a könyvtár megnyílik, ott terv szerint hetenként 3 óra van főlve, de ha a körülmények kívánják, esetleg be kell hozni a mindennapi könyvkadást. Szóval a tisztség teherrel és a betétek kérdését illetve felelősséggel is jár.

A képzőművészetek támogatására felvett 60 frtyi összeggel, azt hiszi a választmány, hogy példát és pedig nagyon szükséges példát ad nagyobb testületnek és hogy lassanként oleo pénzben idővel érdekessé válható kis gyűjtemény alapját veti meg.

A rézmetszetekre ez idén csak 60 frtot vettünk föl, mert Petrovics Arzén urnak, ki az egyesületnek, illetve megyei muzeumnak 1000 drb. rézmetszetet ajánlott föl, jogos önjaja, hogy ez a már magában is értékes gyűjtemény ne állapodjék meg, hanem fejlődjék.

A múlt évi költségvetéshez 40 frt volt főlveve szolgák díjazására, de mivel a helyiség tatarozásával a szolgálat bonyolodottabb lett, ezelszerűnek látta az elnökség és a választmány, hogy a helyiség gondozása osztoztassék össze a nyugtávan kihirdással a azt egy ember végezze.

Meg kell még említenem, hogy a titkárság a múlt évben 112 úgydarabot expedált.

Mielőtt jelentésemet bezárom, helyen valónak találok annak megemlítését, hogy az egyesület által a helybeli pénzintézetekhez, továbbá a gőzmalom részvénytársasághoz és keres. iparkamarához, végre pedig a hazai művelődési mozgalomra sokat áldozó pesti bazi I. tak. pénztárhoz. A legutolsó helyről már kaptunk választ s a budget kimerültét tudtatták. A múlt évben kaptunk két helybeli intézettől összesen 30 frtot. Szivesen reméljük, hogy az ismételt kérés meghozza gyümölcsöt.

Végezetre pedig jelenthetem, hogy az egyesület ez év folyamán emléktáblával szandékozik megjelölni Szamos-Sebesben Sárosy Gyula s özülözését, a mi annyival is inkább könyvnyelést, mert e tárgyban nagylelkű ígéretekkel bíruik Jahn Vilmos és Jiraszek Lajos urak részéről, kik ajánlottak, hogy a táblát minden költség nélkül fogják előállítani és beilleszteni. És most kérem a t. közgyűlést, hogy sziveskedjék jelentésemet tudomásul venni.

Aradon, 1888. évi február hó 19.
DÖMÖTÖR LÁSZLO,
titkár.

Szinház.

— február 23.
— „Nem jó tüzrel játszanj” ozim alatt ma este egy igen élénk jelenetű rendkivüli hó helyzet-komikummal mulattató német vígjátékot mutattak be a közönségnek, s hozzá pompás előadásban, úgy hogy a kis szamu közönség egész estén át ki nem fogyott a nevetésből.

A darab, mint szinmü, nem tarthat igényt arra, hogy ismertésével foglalkozzunk, de egy este mulatságára tökéletesen elég. főleg ha olyan kitűnő személyesítője akad Godofrednak, mint hogy ma e szerepben S o m l ó, a a szó szoros értelmében elragadótt mindenkit. A közönség nem tudott betelni e kedves eseményekből összeállított díszkrét alakítás humorával és még nyílt jelenésben is tapsolta S o m l ó t ki ebben a genreba utólréhetetlen. Igen jó volt még: Szabó (Weller, orvos) Réthey (Wienfried Henrik, úgyvéd) Czanyuga E. (Molden Alise), Havas Aranka (Minna, leánya) Sipozne (Netti, Teréz nagynéje) és Liozenmayer Poldi (Teréz.)

nem. épp oly kevésbé, mint az orvos a betegek között?

— De én beszélni óhajtanék vele.
— A kórházban nem szokás találkákat rendezni.
Irén mélyen elpirult s nagy fájdalommal gondolt arra, hogy nem lehet Sándorral találkoznia.
— Nos, van önnek valami baja? — kérde Zsendery szinte hántó hidegséggel.
Irén hallgatva süté le szeméit, majd nem tudva tovább leküzdeni elfogulását, sirva borult az ágy párnájára.
— Nagyon . . . nagyon nagy bajom van.
— Nos ki vele hamar. Az idő rövid; más beteg is gyógyításra vár.
Irén csak sirt tovább s nem felelt az orvosnak semmit, a mi Zsenderyt egészen ingerülté tette. Nem fogja engedni, gondola, hogy e leány itt maradvra újra megzavarja a lassankint észre téré su fejét.
Távozó félben mondá.
— Ha délig nem fogja megárni a választás kérdésemre, nincs helye a kórházban. Lakást vesztett hölgyeknek nem a kórház a fogadója.
Irén lelkében e szavakra vad, eddig nem érzett indulat támadt fel. Hát mindenki így bánik már vele, aki legkevésbé érdemi meg ezt, és oly erős-e a sors haragja, hogy mindig neki kell megtörnie? Ledér, elvetemült leánnyak tartja őt éppen az, a kiért mindentől megörizte magát, és előítélettel fordul el mindenki tőle, annélkül, hogy ösmerné.
Már nem a fájdalom, de a harag volt, a mi kúzködött lelkében s érezn kezdte a megvetést az emberek iránt, kik tulságos magának hitt tökéletességükben oly hamar rea nyomják mindenre az aljasság bélyegét.

És midőn észbe jutottak Sándor mézes szavai, melyekkel az első este őt körülvetta, e ki talán csak pillanatnyi hiúságot akarta kielégíteni azáltal, hogy őt esengve térdei előtt lássa.
Ily gondolatai között látta meg a szobája ablakának átellenében levő folyosón a kórházi főorvos leányát — Sándorral.
(Folytatása következik.)

Közgazdaság.

Az „aradmegyei hitel-egylet mint szövetkezet” alapszabályai.
(Vége.)

Ha az adós fizetési és hitelképességében hátrányos változás állott volna be, meghozható az egyáltalán nincs helye. Ha azonban a kedvezőtlen fordulat a kezesek, illetőleg kibocsátó vagy forgató körülményeit illeti, úgy a meghozható nincs kizárva az esetre, ha az adós ezek helyett más, teljes hitelt érdemlő adóstársakat állít.

20. §. Azon egyleti tag, ki fizetési kötelességének meg nem felel és a kölcsön tőle csak bírói végrehajtás utján hajtatható be, jövőre hitelvisztesztnek nyilvánítatik és irányában esetleg az alapszabályok 6. §-ának e) pontja fog alkalmaztatni.

21. §. Az egylet hivatalnokai kölcsön nem vehetnek fel. Igazgatósági tagok a tanácskozmányban, ha rokonsági vagy sógorak (a polgári törvények szerint harmad fokig) szorgalmaznak a kölcsönt, szavazattal nem bírnak.

22. §. Ha valamely egyleti t. g az egylet által nyújtható kölcsön által záított anyagi viszonyait nem képes rendezni, és e ezülből felmondhatlan, hosszu lejáratu törlesztési köteleseire lenne szükség; az ilyen jelzálgi bekebelezés által biztosítandó kölcsönnek a „Kisbírtokosok országos földhitelintézeténél” vagy más jóhitelű intézetnél leendő kieszakozásban az egylet tőle kitelhetőleg segédkezést nyujtand az által, hogy a fél e iranti kérvényét a központi megyei szövetkezethez ajánlójuk teszi át.

IX. §. Az egylet bels szervezete.
23. §. Az egylet ügyeit intézik:
a) a közgyűlés,
b) az igazgatóság, és
c) a felügyelő bizottság.

a) A közgyűlés.
24. §. Közgyűlés rendszeren az év elején felhívás folytán . . . mint az egylet székhelyén tartatik, s erről az egyleti tagok a tanácskozára kitűzött tárgyak felsorolását is magában foglaló meghívónak, az egylet helyiségében és a szövetkezet székhelyének közönségházban való kifüggesztése és helyi szokások módón való hirdetés utján legalább 14 nappal a határidő előtt tudósítandók. Rendkivüli közgyűlés összehívható mindannyiszor, valahányszor az igazgatóság ennek szükségét látja, vagy ha azt 10 egyleti tag a öz megnevezése mellett indítványozza.

Ezenkívül összehívható a rendkivüli közgyűlés a felügyelő-bizottság által is a 44. §-ban előirt esetekben.
25. §. A közgyűlésen a jelenlevők többsége határoz; egyenlő szavazatok esetében az elnök szava dönt. Ervényes határozat hozatalra az egyleti tagok egy tízedrészének jelenléte szükséges.

A közgyűlés lefolyásáról jegyzőkönyv veendő fel, mely az elnök, a jegyző és két a közgyűlés által kiküldendő jegyzőkönyv hitelesítő által irandó alá.
26. §. A közgyűlésen a tagokat minden üzletrész után egy-egy szavazat illeti, 10 szavazattal több azonban egy személy által nem gyakorolható. Azonban szavazati joggal csak az bir, a ki a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 hónappal lett az egylet tagjává.

A szavazatok akár személyesen, akár pedig valamely erre meghatalmazott egyleti tag által gyakorolhatók, azonban minden egyleti tag csak egy megbízást fogadhat el. Testületek szavazataikat egy erre küllő határozat által meghatalmazott, képviselőjükk, kiskoruk gyámjuk által gyakorolják.
27. §. A közgyűlés hatásköréhez tartozik:
a) az évi forgalomról, valamint a számadások átvizsgálásáról szóló jelentés, a tisztázó jövedelemnek, nemkülömben a tagok részére számitandó kamatok magasságának a 4. és

12. §§. rendelkezéseinek szem előtt tartása mellett meghatározása, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére kiadandó felmentés fölélti határozat hozatala:

b) az évi köztgyűlés megallapítása; c) az igazgatósági, valamint a felügyelő bizottsági tagok választása, mely nyilvános szavazás utján ejendő meg; d) az alapszabályok módosítása; végre e) az egylet érdekében tett bármennemű indítvány feletl hozandó határozat. Az ily önálló indítványok azonban csak akkor tárgyalhatók, ha ezek a közgyűlés előtt legálább 8 nappal az igazgatóságnál irásban bejelentettek.

28. §. Ha a tagok a közgyűlésen a kellő számban meg nem jelennek, 14 napra új közgyűlés hívandó egybe, melyben a jelenlevők, tekintet nélkül a megjelentek számára az első alkalommal kitűzött tanácskozási tárgyak felett érvényesen határozhatnak.

29. §. A közgyűlésen az igazgatóság elnöke s ennek akadályoztatása esetében az igazgatóság által kijelölt egy más igazgatósági tag elnököl.
b) Az igazgatóság.
30. §. Az igazgatóság 5 tagból áll és a közgyűlés által 3 évre választatik.

Az igazgatóság saját kebeléből választja elnökeit, ki egyszersmind a közgyűlésnek is elnöke.
31. §. Az igazgatóságba beválasztható minden egyleti tag, ki irni és olvasni tud.
32. §. Az igazgatóság minden hétéven egyszer és pedig vasárnap tartja üléseit; szükség esetén azonban más napra is összehívható.
33. §. Az igazgatóság tagjai sorából a hivatalos órákban egy tag napi bizosként működik. Ez köteles minden törzsbetétit könyveket és kiadási utalványt ellenjegyezni a napi beretéről és kiadásokról jegyzéket vezetni, a főkönyvet aláírni.

34. §. Szoros kötelessége az igazgatóságnak mindazok felett, kik az egylet bizottságát és gyarapodását illetik, örködni, önnélfogva köteles az egyleti számadásokat s kézzepízeket folyton szem előtt tartani; ugyintén ügyelni, hogy a kamatok pontosan beiztessenek.
A pénz használatlanul nem lévén a pénztárban tartható, ezt, ha egyleti tagoknál nem kamatoztathatná, az aradmegyei hitel-egylet, mint szövetkezetnél helyezi el.

A kint lévő tőkek biztonságára tekintetből az egyleti pénztárban örzött váltókat és kötelevényeket hetenként átneve és a váltóadósok anyagi viszonyait bőv figyelemmel kísérve, — ha valamely kölcsön veszélyeztetettnek látszanék — a biztosításra szükséges intézkedéseket részrehajlatlan szigorral megteszi.

Az igazgatóság az egyleti vagyon kezelésért, a kereskedelmi törvény értelmében felelősséggel tartozik.
35. §. Az egylet viszonyából egyleti tagok és az egylet körül felmerülő viszályok választott bíróság által intézettek el, melynek alakulása és eljárása tekintetében a polgári perrendtartás ide vonatkozó határozatai szolgálnak zsinormértékül.

36. §. Az egylet ügyek menetéről az igazgatóság köteles évenként kimerítő jelentést és számadást terjesztetni a közgyűlés elé, melyben egyuttal az egyleti ügyek vezetésére szükséges kiadásokat is a közgyűlés előtt igazolni tartozik.

37. §. Az igazgatósági ülések határozat képesek, ha legalább 3 tag jelen van. Egyszert szavazat többség dönt, szavazat egyenlőség esetében az elnök szavazata határoz.

38. §. Az igazgatóság választja és bocsátja el az egylet ügyeit kezelő személyzetet és működési körét küllő ügyviteli szabályokban állapítja meg.
Ugyanok az igazgatóság határoz a tagok felvétele vagy kizáratása fölélt.

c) A felügyelő bizottság.
39. §. A felügyelő bizottság 3 rendes és 1 póttagból áll, kik az egylet tagjai közül választandók. Felügyelő bizottsági tag nem lehet egyszersmind igazgatósági tag.
40. §. Ezen bizottság nérszerinti szavazással egy évre választatik és elnökét kebeléből választja meg.

41. §. A felügyelő bizottság ellenörzi az egyleti ügyvezetést minden ágában; e végből jogában áll a szövetkezeti ügyek menetéről tudomást szerezni, a szövetkezet könyveit, iratait és pénztárát bármikor megvizsgálni.

42. §. A felügyelő bizottság az évi számadásokat és mérleget, nemkülömben a jövedelem felosztást tárgyzó indítványokat megvizsgálja és erről a közgyűlésnek évenként jelentést tenni tartozik. R jelentés nélkül a közgyűlés a jövedelem felosztása felett érvényesen nem határozhat.

43. §. A mérleg felállítására nézve a kereskedelmi törvény 199. §-a irányadó.
44. §. Ha a felügyelő bizottság hivatalos működésében a törvénybe, vagy az alapszabályokba ütközött intézkedéseket, vagy a társaság érdekeit sértő mulasztásokat, vagy visszaéléseket tapasztal, a közgyűlést azonnal összehívni tartozik.

Ha ezen kötelességeit teljesítését elmulasztják, a felügyelő bizottság tagjai, az ily mulasztásból eredő kár esetén egyetemlegesen kártérítést tartoznak.

45. §. Az egyletet azon perekben, melyek közgyűlési határozat folytán az igazgatóság vagy a felügyelő bizottság ellen indították, a közgyűlés által választott meghatalmazottak képviselik.

46. §. Ha a meghatalmazottak az egyleti közgyűlésen bármily okból meg nem választatának, azokat az illetékes törvényeszk hivatalból nevezendi ki.
(Z e g g y z é k.)

47. §. Az egylet nevében és cége alatt kiadandó mindenennü kirakat, mely az egylet tagjait kölcsönösér és egyetemlegesen törzsbetétit k erejéig kötelezi, az igazgatóság és két tagja — egylet címbeilyegének elnyomása mellett — írja alá. Miért is az igazgatósági tagok, mint özgyvezetők az illetékes törvényeszknél a kereskedelmi özgyjegyzékbe bevezetendők.

